

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 3 september 2024

Datum GS-besluit : 1 oktober 2024

Vragen nr. 77

Vragen van **de heer J.P. Hollebeek** (Partij voor de Dieren) over De analyse van de toekomstplannen van Tata Steel door CE Delft

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 3 september 2024 door het lid van Provinciale Staten, **de heer J.P. Hollebeek** (Partij voor de Dieren), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Het bureau CE Delft heeft het [rapport](#) 'Analyse toekomstplannen Tata Steel' opgesteld ¹². In dit rapport zijn twee recente plannen voor de toekomst van Tata Steel met elkaar vergeleken: het huidige plan van Tata Steel zelf (Heracless, ook wel 'Groen Staal Plan')³ en het door omwonenden en milieuorganisaties geschetste toekomstscenario Gezondheidsultimatum⁴.

Gekeken is naar effecten op luchtvervuiling en gezondheidsschade, klimaat en de kostprijs van staal. Daarnaast zijn beide plannen vergeleken met de verduurzamingsplannen voor staalfabrieken elders in Noordwest-Europa. Tot slot zijn voorwaarden geïnventariseerd waaraan moet worden voldaan om beide plannen voor Tata Steel te kunnen realiseren.

De belangrijkste conclusies van CE Delft zijn:

- de totale gezondheidsschade bedraagt momenteel 350 miljoen euro per jaar. Deze neemt met Heracless af met 38% in 2030. Na 2037 loopt dat op tot 62% minder gezondheidsschade. 'Gezondheidsultimatum' zorgt voor 90% minder gezondheidsschade in 2030;

¹ [Analyse toekomstplannen Tata Steel | Greenpeace Nederland – Greenpeace Nederland](#), juli 2024

² [Gezondheidsschade door Tata Steel bedraagt 350 miljoen euro per jaar | Trouw](#)

³ [Green Steel Plan | Tata Steel \(tatasteelnederland.com\)](#)

⁴ <https://gezondheidsultimatum.nl/>

- Tata Steel verwacht een afname van fijnstof van 40%, maar kan dit volgens CE Delft niet onderbouwen: het is “niet van te voren zeker te maken dat de stofemissies zullen dalen naar aanleiding van de verduurzamingsplannen.”
- de beloofde 5 Mton CO₂-reductie wordt niet waargemaakt. Tata Steel blijft hangen op 4,2 Mton reductie in 2030. Bij 'Gezondheidsultimatum' neemt de nationale CO₂-uitstoot af met 10,6 Mton;
- de productiekosten stijgen bij de inzet op groene waterstof met 77–95%. Bij aardgas-CCS is dat 24–40%. Bij 'Gezondheidsultimatum' stijgen de productiekosten met 2–27%.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

In de Tweede Kamer zijn recent [Kamervragen van vergelijkbare aard beantwoord](#)⁵. Over de beantwoording van de Kamervragen heeft reeds afstemming plaatsgevonden tussen de betrokken overheden. Daarom wordt in de beantwoording van voorliggende Statenvragen waar relevant verwezen naar het betreffende antwoord op de Kamervragen.

Vraag 1:

Wat gaat u doen om de gezondheidsschade met meer dan 38% af te laten nemen in 2030, of neemt u genoegen met 38% in de wetenschap dat 90% ook haalbaar is?

Antwoord 1:

Vanuit het [Programma Tata Steel 2024–2030](#)⁶ werken wij langs meerdere sporen aan een gezondere en veilige IJmond door een schoner en duurzaam Tata Steel. De verduurzamingsroute van het bedrijf, waar deze vraag over gaat, is dus maar een van de sporen waar vanuit wordt gewerkt aan de reductie van schadelijke emissies naar de omgeving.

Specifiek binnen het spoor van de verduurzaming van het bedrijf zetten wij ons via de maatwerkafspraken tussen het Rijk en Tata, waarmee het project Heracless–Groen Staal mogelijk wordt gemaakt, in voor extra bovenwettelijke milieumaatregelen zoals het overkappen van een deel van de grondstoffenlogistiek. Het effect van deze extra maatregelen is niet meegenomen in het rapport en daarmee aanvullend op de reductie van gezondheidsschade die in het rapport van CE Delft wordt toegekend aan het project Heracless–Groen Staal.

Verder is het voor ons geen gegeven dat de afname van 90% gezondheidsschade, wat in het rapport van CE Delft wordt toegekend aan het verduurzamingsplan van het Gezondheidsultimatum, haalbaar is. Het plan van het Gezondheidsultimatum gaat onder andere uit van de inkoop van halffabricaten, sluiting van kookgasfabriek 2 in 2025 en een verlaging

⁵ [Antwoord op vragen van de leden Kostic´, Teunissen, Koekkoek, Thijssen, Gabriëls, Bamenga, Rooderkerk en Zeedijk over de analyse van de toekomstplannen van Tata Steel door CE Delft | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

⁶ [Programma Tata Steel 2024–2030 – Provincie Noord-Holland](#)

van de productiecapaciteit van 7 miljoen ton (Mton) naar 4 Mton staal per jaar. Eerder dit jaar is in uw staten gesproken over verschillende toekomstscenario's voor het bedrijf, naar aanleiding van onze reactie op het adviesrapport "Hoe Tata Steel Nederland te verduurzamen?" (2234068/2234071, d.d. 10 april 2024). Op basis van dit rapport, opgesteld in opdracht van voormalig minister van Economische Zaken en Klimaat, is reeds door het kabinet geconcludeerd dat het plan van het Gezondheidsultimatum onvoldoende haalbaar is. Onder andere omdat het geen rendabele businesscase oplevert voor het bedrijf en er (nog) geen markt is voor de voorgestelde inkoop van halffabricaten. Dit laatste wordt ook als kanttekening benoemd in het rapport van CE Delft.

Daarnaast behaalt het plan van het Gezondheidsultimatum een groot deel van de lokale gezondheidswinst door het verplaatsen van de productie in IJmuiden naar andere productielocaties in de wereld. Daarmee verplaatst hoogstwaarschijnlijk ook (een deel) van de gezondheidsschade naar elders in de wereld.

Ten slotte hechten wij eraan om te benadrukken dat het, vanuit onze rol als bevoegd gezag, niet aan de provincie is om aan te sturen op alternatieve scenario's voor de toekomst van Tata Steel. De afweging tussen alternatieve toekomstscenario's ligt in de eerste plaats bij het bedrijf zelf.

Vraag 2:

Hoe en wanneer gaat u zorgen dat Tata de 40% afname van fijnstof overtuigend aantoont?

Antwoord 2:

De afname van 40% fijnstof is een inschatting van Tata Steel, zoals geformuleerd in hun begeleidende brief aan de Rijksoverheid van november 2023 bij het indienen van hun plannen in het kader van de maatwerkafspraken⁷. Het is geen vastgesteld kwantitatief doel of voorwaarde waar vanuit de vergunningverlening of het projectbesluit aan moet worden voldaan.

In het Milieueffectrapport (MER) dat Tata Steel opstelt voor het project Heracless–Groen Staal moet duidelijk worden in welke mate de emissie en immissie van fijnstof afneemt met het project Heracless–Groen Staal ten opzichte van de huidige situatie en ten opzichte van de referentiesituatie in de toekomst (dat is de situatie waarbij rekening is gehouden met effecten van zogeheten autonome ontwikkelingen zoals het lopende Roadmap Plus programma of andere maatregelen waarover al is besloten). Volgens de huidige planning verwacht Tata Steel het MER voor het project Heracless–Groen Staal eind dit jaar op te leveren. Het MER – waarin de afname van fijnstof ook is opgenomen – moet van voldoende kwaliteit zijn, dat wordt wel door ons beoordeeld zodra het MER door Tata Steel is opgeleverd.

Vraag 3:

Wat is het te verwachten effect (in absolute getallen) van het overkappen van de kolen- en ertsoverslag op de verspreiding van grof stof en fijnstof?

⁷ [Brief Groen Staal 211129.pdf \(tatasteelnederland.com\)](#)

Antwoord 3:

Voor het antwoord op deze vraag refereren wij naar de recente beantwoording van Tweede Kamervragen, waar deze vraag reeds is beantwoord:

“Het overkappen van grondstoffenvelden leidt tot een sterke reductie van grofstof en fijnstofemissies van open bronnen. De velden worden bij overkappen volledig inpandig waardoor verstuiving niet meer plaatsvindt. Uiteraard worden de stoffen wel nog van en naar de opslagloodsen verplaatst waarbij wel eventuele verstuiving kan plaatsvinden waardoor verspreiding van grofstof en fijnstof op het terrein als geheel wel nog zal plaatsvinden. De verspreidingsmodellen worden constant aangepast op basis van de meest recent beschikbare gegevens waardoor het te verwachten effect nu nog niet met zekerheid valt te delen.

De behaalde reductie is sterk afhankelijk van het type overkapping of inpandige opslag, en de exacte uitvoering ervan. In geval van een volledig gesloten opslag kan de stofreductie theoretisch 95–100% bedragen⁸, maar onderzocht moet worden in hoeverre dit toepasbaar is bij opslagen met de grootte en bedrijfsvoering zoals bij Tata Steel. Andere opties staan bijvoorbeeld beschreven in de BREF Op- en Overslag Bulkgoederen. Daar komt bij dat emissies vanaf opslagen niet exact bepaald kunnen worden, maar worden ingeschat op basis van berekeningen en landelijke kengetallen, in lijn met de voorgeschreven methodiek van de emissieregistratie NTA 80295⁹. Bovendien is het effect van de windbreker op dit moment nog niet bekend, omdat deze op dit moment nog niet volledig is gerealiseerd.”

Vraag 4:

Wat betekent het voor het Noord-Hollands klimaatbeleid dat de beloofde 5 Mton CO₂-reductie niet wordt waargemaakt?

Antwoord 4:

Voor het antwoord op deze vraag refereren wij naar de recente beantwoording van Tweede Kamervragen, waar een soortgelijke vraag reeds is beantwoord:

“In de Expression of Principles (EOP) is afgesproken dat Tata Steel de CO₂-uitstoot met 35–40% reduceert, waarbij de reductie kan oplopen tot 5 Mton CO₂ ten opzichte van een baseline van 12,6 Mton CO₂. Tata Steel heeft aangegeven in haar voorstel van november 2023 inderdaad 5 Mton CO₂ ten opzichte van een baseline van 12,6 Mton CO₂ te gaan reduceren. Dit komt overeen met 40% CO₂-reductie en betekent dat Tata Steel nog maar maximaal 7,6 Mton CO₂ zal uitstoten in 2030. De baseline van 12,6 Mton CO₂ is gebaseerd op de huidige volle capaciteit van de fabriek van Tata Steel. In jaren waarin om operationele of economische redenen op lagere capaciteit wordt gedraaid is de CO₂-uitstoot lager. Dat is ook het geval voor de huidige emissies van 11,3 Mton CO₂ waar CE Delft in het rapport vanuit gaat. Wanneer na 2030 op lagere capaciteit wordt geproduceerd zal dat dus ook betekenen dat Tata Steel minder dan 7,6 Mton CO₂/jaar zal uitstoten.”

⁸ Zie: IPLO factsheet inzake gesloten opslag: <https://iplo.nl/thema/lucht/milieubelastende-activiteiten-lucht/maatregelen-stofemissie-overslag-bewerken-goederen/factsheets-opslag-bulkgoederen/t3-2-gesloten-opslag/>

⁹ Zie: <https://www.e-mjv.nl/documenten/database-fijnstof/NTA6>

Voor de Noord-Hollandse klimaataanpak zijn wij voor de CO₂-reductie vanuit het project Heracless-Groen Staal uitgegaan van de benadering zoals uiteengezet in de Expression of Principles¹⁰ en niet voor de benadering vanuit het rapport van CE Delft. De afspraken ten aanzien van CO₂-reductie uit de Expression of Principles staan nog steeds. De inhoud van het CE Delft-rapport heeft daarmee geen impact op het Noord-Hollandse klimaatbeleid. Het Rijk spant zich via de maatwerkafspraken in om de 5 Mton CO₂-reductie in 2030 ten opzichte van de baseline van 12,6 Mton CO₂ juridisch vast te leggen.

Vraag 5:

Hoe gaat u ervoor zorgen dat Tata Steel minimaal 5 Mton CO₂ reduceert in 2030?

Antwoord 5:

Zie ook het antwoord op vraag 4. Het Rijk spant zich via de maatwerkafspraken in om de 5 Mton CO₂-reductie in 2030 ten opzichte van de baseline van 12,6 Mton CO₂ juridisch vast te leggen.

Vraag 6:

Acht u het op basis van de cijfers van de hoge productiekosten voor het maken van staal bij de inzet van groene waterstof realistisch dat Tata Steel in de toekomst over zal stappen op groene waterstof?

Antwoord 6:

Voor het antwoord op deze vraag refereren wij naar de recente beantwoording van Tweede Kamervragen, waar deze vraag reeds is beantwoord:

“Het maken van afspraken over de overstap van aardgas op waterstof om een lock-in op het fossiele aardgas te voorkomen is niet alleen voor het kabinet maar ook voor de Europese Commissie in het kader van de staatssteunregels van groot belang en de EC zal daar dan ook op toetsen.”

Vraag 7:

Welke concrete gezondheidsdoelen wilt u dat met de maatwerkafspraken worden behaald en per wanneer?

Antwoord 7:

Voor het antwoord op deze vraag refereren wij naar de recente beantwoording van Tweede Kamervragen, waar deze vraag reeds is beantwoord:

“De gezondheidsdoelen en de te behalen termijnen zijn onderdeel van de lopende onderhandelingen, waar in het belang van de onderhandelingspositie van de Staat en het vertrouwelijke karakter van de onderhandelingen geen openbare, specifieke uitspraken over gedaan kunnen worden. In het algemeen kan worden aangegeven, dat ingezet wordt op de door

¹⁰ [Herziene Expression of Principles Tata Steel Nederland | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

het RIVM vastgestelde factoren met de grootste impact op de gezondheidsrisico's, de uitstoot van fijnstof, stikstofoxiden en de hinder door stof, stank en geluid¹¹.

Zoals in eerdere Kamerbrieven beschreven, wordt ingezet op het voorstel van Tata Steel met versnelde overlastreductie. Hierbij worden diverse bovenwettelijke milieumaatregelen, waaronder een aantal overkappingen over grondstoffenlocaties en geluidsmaatregelen voor piek en tonaalgeluid, waar mogelijk versneld uitgevoerd. Ook zal de Kooks- en gasfabriek 2 (KGF2) zo snel mogelijk gesloten worden en wordt ook de grootste hoogoven (Hoogoven 7) gesloten. De installaties worden vervangen door een Direct Reduced Iron Fabriek en Elektrische Boogoven.”

Vraag 8:

Bent u bereid het Rijk te vragen de conclusies van het CE Delft-rapport mee te nemen in de inzet van de onderhandelingen over de maatwerkafspraken? Zo nee, kunt u dan per in de inleiding van deze vragen genoemde conclusie van het CE Delft rapport aangeven waarom u die niet relevant vindt?

Antwoord 8:

Voor het antwoord op deze vraag refereren wij naar de recente beantwoording van Tweede Kamervragen, waar deze vraag reeds is beantwoord:

“De verduurzaming en verschoning van Tata Steel is een complex onderwerp waar vele belangen meespelen. Dit maakt het belangrijk om alle inzichten en alternatieven goed te overwegen. Om deze reden zijn de externe adviseurs Hans Wijers en Frans Blom gevraagd om onderzoek te doen naar alternatieven. Het scenario van het Gezondheidsultimatum vertoont overeenkomsten met route 4: ‘alleen elektrische boogovens’ van Wijers/Blom en voegt daar de vervroegde sluiting van Kooksgasfabriek 2 en verlaging van de productiecapaciteit aan toe. Ondanks de significante gezondheidswinst is route 4 door Wijers en Blom beoordeeld als economisch niet haalbaar. Vermindering van de productiecapaciteit zoals wordt voorgesteld door het Gezondheidsultimatum verslechtert de economische haalbaarheid verder door omzetsdaling en het verlies van efficiëntie en schaalgrootte. [...] Natuurlijk worden opgedane inzichten en kennis zoveel mogelijk meegenomen, nu en in de toekomst.”

¹¹ <https://www.rivm.nl/publicaties/bijdrage-van-tata-steel-nederland-aan-gezondheidsrisicos-van-omwonenden-en-kwaliteit>